

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓ /๒๕๔๕

วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสมาน งามน้อม กงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เสนอเรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นายสมาน งามน้อม กงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และ เอกสารประกอบ ซึ่งมีข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

นายสมาน งามน้อม กงใจ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง พาณิชย (นายไพฑูรย์ แก้วทอง) ในรัฐบาลนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ตามคำสั่งกระทรวงพาณิชย์ ที่ ๒๕/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และเป็นผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๒๕๒ ซึ่งจากหลักฐานปรากฏว่า นายสมาน งามน้อม กงใจ เข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ และกรณีพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ตรวจสอบพบว่า นายสมาน งามน้อม กงใจ ไม่ได้ยื่นบัญชี ฯ ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายไพฑูรย์ แก้วทอง) จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ นายสมาน งามน้อม กงใจ ชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง คือ (๑) หนังสือฉบับที่ ปช. ๐๐๐๖/๗๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ (๒) หนังสือฉบับที่ ปช. ๐๐๐๖/๓๕๕ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ และ (๓) หนังสือฉบับที่ ปช. ๐๐๐๖/๕๗๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔

นายสมาน งามล้ำวงศ์ มีบันทึก ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงว่า เหตุที่ไม่ยื่นบัญชี ฯ เนื่องจากมีภารกิจมากและประสงค์จะยุติกิจกรรมทางการเมือง ต่อมา เขามีหนังสือลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้แจงเพิ่มเติมว่าเหตุที่ไม่ยื่นบัญชี ฯ ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น เนื่องจากมีเจตนาเพียงไม่ประสงค์จะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อีกต่อไปเท่านั้น โดยทราบจากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับเรื่องที่คุณดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ และจากการวินิจฉัยชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ ว่า การไม่ยื่นบัญชี ฯ จะมีผลเพียงถูกตัดสิทธิห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เท่านั้น แต่ไม่ทราบมาก่อนว่ามีบทกำหนดโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน ตามมาตรา ๑๑๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับหลังจากได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ไม่ค่อยได้เข้าไปทำงานในกระทรวงพาณิชย์บ่อยนัก จึงไม่ทราบว่า มีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๑๑๕ ดังกล่าว เพิ่งมาทราบ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ หลังจากได้ดูพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในกรณีนี้ไม่เคยปรากฏข่าวจากสื่อมวลชน หากทราบว่า มีบทกำหนดโทษดังกล่าว จะต้องมายื่นบัญชี ฯ ให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดแน่นอน เพราะไม่พึงประสงค์จะรับโทษ จึงขอให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความเป็นธรรมด้วย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ เห็นว่า คำชี้แจงต่างๆ ของนายสมาน งามล้ำวงศ์ ที่แสดงถึงเหตุผลที่มีได้ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีที่พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด เพียงพอที่จะฟังได้อย่างชัดเจนว่า นายสมาน งามล้ำวงศ์ จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๗ เสียงว่า นายสมาน งามล้ำวงศ์ จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นายสมาน งามล้ำวงศ์ จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และ

ให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. (ผู้ร้อง) ทราบ รวมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้ นายสมาน งามสำอางค์ (ผู้ถูกร้อง) ซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหา

ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๔ พร้อมเอกสารประกอบสรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายสุภชัย พานิชภักดิ์) ให้เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายไพฑูรย์ แก้วทอง) ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดยผู้ถูกร้องไม่ทราบว่า จะต้องยื่นบัญชี ฯ ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ (๑) เนื่องจากเห็นว่าผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ก็ดี ที่ปรึกษา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยในส่วนของ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายไพฑูรย์ แก้วทอง) รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นกรรมการประกันภัย กรรมการค้าภายใน หรือองค์การคลังสินค้า ต่างก็มีที่ปรึกษาในหลายๆ ด้านคอยให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี โดยที่ปรึกษาแต่ละด้านดังกล่าว ได้รับการแต่งตั้งจาก นายไพฑูรย์ แก้วทอง และต่างก็มีได้ยื่นบัญชี ฯ เช่นเดียวกับผู้ถูกร้อง และสามารถยืนยันได้ ด้วยเหตุนี้ ในฐานะที่ผู้ถูกร้องได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา นายไพฑูรย์ แก้วทอง เป็นครั้งแรก ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือ ข้าราชการการเมือง มาก่อน ผู้ถูกร้องจึงมิได้สอบถามบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับการยื่นบัญชี ฯ ว่า ที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการ ฯ และรัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ได้รับเงินเดือนตอบแทนหรือไม่ เพราะคิดว่าเป็นมารยาท ทางสังคม และเห็นว่าการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ถือเป็นเกียรติประวัติน่ามากกว่าจะคำนึงถึง ค่าตอบแทน

ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ จึงมิได้ยื่นบัญชี ฯ ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน และหลังจากได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลา ๑๑ เดือนเศษ ผู้ถูกร้องได้รับแจ้งจากผู้ร้องตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ ขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผล เพื่อประกอบการพิจารณา แต่มิได้กำหนดให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชี ฯ ผู้ถูกร้องจึงได้สอบถามที่ปรึกษาคณะอื่น ของ นายไพฑูรย์ แก้วทอง ว่ามีการยื่นบัญชี ฯ หรือไม่ ได้รับคำตอบว่าไม่ได้ยื่น และทุกคนก็มิได้ รับจดหมายเช่นเดียวกับผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องเข้าใจว่าน่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติจึงมิได้ยื่นคำชี้แจงแสดง เหตุผลดังกล่าว จนกระทั่งได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ร้องอีกสองฉบับ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๔ และ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ถูกร้องไปชี้แจงอีก ผู้ถูกร้องไม่มีความประสงค์ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองอีก จึงไปชี้แจงต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ว่า มีภารกิจมากและประสงค์จะยุติกิจกรรม ทางการเมือง จึงไม่ยื่นบัญชี ฯ แต่ผู้ถูกร้องมาทราบภายหลังว่าการที่ไม่ยื่นบัญชี ฯ จะต้องรับโทษ ทางอาญา ตามมาตรา ๑๑๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นเมื่อเป็นหน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชี ฯ ตามกฎหมาย ผู้ถูกร้องจึงขอประทานกราบเรียนต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องมิได้มีเจตนาจงใจที่จะไม่ยื่นบัญชี ฯ และเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงขอแสดงเจตนาและพฤติการณ์เพื่อขอดำเนินการแก้ไขพฤติการณ์อันสามารถชี้ให้เห็นว่า ความไม่น่าเชื่อว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ นั้นมีอยู่จริง และเมื่อมูลเหตุของใจมิได้เกิดจากการปิดบังทรัพย์สิน มิใช่เหตุที่ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น จากการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ถูกร้องจึงขอเสนอรายการบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าการที่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชี ฯ มิได้เป็นไปเพื่อการปกป้องความผิดของตนเอง หรือปกป้องทรัพย์สินที่ผู้ถูกร้องได้มาโดยมิชอบ เพียงแต่การไม่แจ้งบัญชี ฯ เกิดจากความบกพร่องทางความคิดที่ขึ้นมาจากบุคคลอื่น และเป็นการกระทำด้วยความสุจริต มิได้แสวงหาผลประโยชน์ใดๆ กรณีของผู้ถูกร้องซึ่งถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญนี้ เป็นเพียงตัวอย่างของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนหนึ่งที่ไม่เข้าใจกฎหมายอย่างแท้จริง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญให้ความเป็นธรรมและมีคำสั่งว่าผู้ถูกร้องไม่จงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องได้ยื่นเอกสารประกอบคำชี้แจง เป็นเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกร้องและคู่สมรส คือ

ก. ทรัพย์สิน

๑) เงินฝากธนาคาร

ของผู้ถูกร้อง รวม ๘ บัญชี

เป็นเงิน ๘,๔๑๕,๖๘๐.๕๔ บาท

(ก่อนกฎหมายฉบับนี้ ๒๕๕๓)

ของคู่สมรส รวม ๒ บัญชี

เป็นเงิน ๑,๘๓๖,๔๕๑.๖๗ บาท

(ก่อนกฎหมายฉบับนี้ ๒๕๕๓)

๒) เงินลงทุน

ของผู้ถูกร้อง (ก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

- ในตลาดหลักทรัพย์ ๗ รายการ

เป็นเงิน ๖๖๘,๖๑๐ บาท

- นอกตลาดหลักทรัพย์ ๒๐ รายการ

เป็นเงิน ๑๑๒,๓๘๗,๕๐๐ บาท

ของคู่สมรส (ก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

- ในตลาดหลักทรัพย์ ๑ รายการ

เป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

- นอกตลาดหลักทรัพย์ ๗ รายการ

เป็นเงิน ๗,๔๔๒,๕๐๐ บาท

๓) บ้านและที่อยู่อาศัย (ของผู้ถูกร้อง)

เป็นเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(มีก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

๔) ที่ดิน

ของผู้ถูกร้อง ๕ รายการ เป็นเงิน ๓๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(มีก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

ของกลุ่มสมรส ๕ รายการ เป็นเงิน ๓๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(มีก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

๕) รถยนต์ ๑ คัน (ของกลุ่มสมรส)

ยี่ห้อเบนซ์ รุ่น ๑๕๐ E ทะเบียน ๒ ฮ - ๑๓๓๗ กรุงเทพมหานคร
(ได้มาก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

๖) กรรมกรรมประกันชีวิตของผู้ถูกร้อง (มีก่อนเข้ารับตำแหน่ง)

บริษัท เอ. ไอ. เอ. เงินเอาประกัน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๗) พันธบัตรออมทรัพย์ของกลุ่มสมรส ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๘) ทรัพย์สินอื่นซึ่งผู้ถูกร้องมีชื่อร่วมกับบุคคลหรือคณะบุคคล

- บัญชีเงินฝาก รวม ๗ บัญชี เป็นเงิน ๔,๐๑๕,๓๓๖.๐๕ บาท
(ก่อนกฎหมายฉบับที่ ๒๕๕๓)

- เครื่องประดับอื่นๆ เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

จ. หนี้สิน

- หนี้เบิกเงินเกินบัญชีของผู้ถูกร้อง เป็นเงิน ๓,๔๕๐,๘๔๐.๕๑ บาท

พิจารณาแล้ว แม้ว่าผู้ถูกร้องจะยื่นบัญชี ฯ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่ก็ไม่มีผลหักล้างข้อกล่าวหาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยชี้ขาดต่อไปว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

พิจารณาแล้ว การที่ผู้ถูกร้อง ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึง ๓ ครั้ง แต่มิได้ยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน และกรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน โดยอ้างเหตุที่ไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หลายประการเป็นข้ออ้างที่ไม่มีน้ำหนักน่ารับฟัง เช่น อ้างว่ามีภารกิจมาก มีความประสงค์จะยุติกิจกรรมทางการเมือง ไม่ค่อยเข้าทำงานในกระทรวงพาณิชย์บ่อยนัก

เพื่อกุพระราชบัญญัติจึงทราบบทกำหนดโทษ และทราบว่า การไม่ยื่นบัญชี ฯ จะมีผลเพียงถูกตัดสิทธิห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีเท่านั้น แล้วก็มิได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้อ้างเหตุผลว่าการไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อศาลรัฐธรรมนูญแตกต่างจากคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ไม่ทราบว่า มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ เพราะดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นครั้งแรก ไม่เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองมาก่อน และเมื่อได้รับหนังสือจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฉบับแรกก็พ้นกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นบัญชี ฯ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันรับตำแหน่งแล้ว ตลอดจนเนื้อหาของหนังสือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเพียงขอให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี ฯ เท่านั้น มิได้กำหนดให้ยื่นบัญชี ฯ แต่อย่างใด ผู้ถูกร้องจึงขอโอกาสพิสูจน์เจตนาของตนโดยยื่นเอกสารแสดงทรัพย์สิน ฯ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อศาลรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญได้วางบรรทัดฐานไว้ในคำวินิจฉัย ในกรณีอื่นหลายกรณีมาแล้ว เช่น คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ และคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นต้น ไม่ว่าผู้ถูกร้องจะอ้างเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี ฯ ว่าเป็นเพราะเหตุใดก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยังคงไม่ยื่นบัญชี ฯ หรือยื่นเมื่อเวลาล่วงเลยมานานแล้ว โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกกรณี

ดังนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องจะแสดงความบริสุทธิ์ใจ โดยการยื่นบัญชี ฯ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่การกระทำดังกล่าวนี้ ไม่สามารถลบล้างคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ได้ เพราะศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจหน้าที่ในการรับบัญชี ฯ

นอกจากนั้น การที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ได้ทราบผลการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญประมาณเดือน มีนาคม ๒๕๕๓ ว่า การไม่ยื่นบัญชี ฯ มีผลเพียงถูกตัดสิทธิห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่ทราบว่า มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนเท่ากับว่าผู้ถูกร้องยอมรับว่า ผู้ถูกร้องทราบเรื่องการยื่นบัญชี ฯ ตั้งแต่เดือน มีนาคม ๒๕๕๓ ภายหลังจากเข้ารับตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แล้ว

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสมาน งามนสอ อังค์ จงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ส่วนข้อกล่าวหาของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีพ้นจากตำแหน่ง
ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องไม่มีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕
เพราะผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้ว

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ